

**Міністерство освіти і науки України  
Міністерство освіти і науки АР Крим**

**Національна академія природоохоронного та  
курортного будівництва**

**Всеукраїнська науково-практична конференція**

***“Фінанси, грошовий обіг і кредит в  
підвищенні добробуту населення України”***

**16-18 травня 2008 р.**

**Міністерство освіти і науки України**  
**Міністерство освіти і науки АР Крим**

**Національна академія природоохоронного та курортного  
будівництва**

**кафедра «Фінанси і кредит»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція**

***“Фінанси, грошовий обіг і кредит в  
підвищенні добробуту населення України”***

**16-18 травня 2008 р.**

**м. Сімферополь – с. Коктебель**  
**«Національна академія природоохоронного та курортного будівництва»**  
**2008**

**ББК 65.261**

**УДК 336.1**

Ф59. Фінанси, грошовий обіг і кредит в підвищенні добробуту населення України. Матеріали науково-практичної конференції (16-18 травня 2008 року). — Сімферополь: Національна академія природоохоронного та курортного будівництва, 2008. — 111 стор.

**ISBN 966-7711-48-X**

*Програмний комітет*

**Воробйов Ю.М.**, д.е.н., професор, завідувач кафедри «Фінанси і кредит» Національної академії природоохоронного та курортного будівництва.

**Лютій І.О.**, д.е.н., професор, декан Економічного факультету КНУ імені Тараса Шевченка

**Мороз А.М.**, д.е.н., професор, завідувач кафедри «Банківська справа» ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана».

**Осадець С.С.**, д.е.н., професор, завідувач кафедри «Страхова справа» ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана».

**Пересада А.А.**, д.е.н., професор кафедри «Банківські інвестиції» ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана».

**Поддєрьогін А.М.**, д.е.н., професор, завідувач кафедри «Фінанси підприємств» ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана».

**Примостка Л.О.**, д.е.н., професор, завідувач кафедри «Менеджмент банківської діяльності» ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана».

**Савлук М.І.**, д.е.н., професор кафедри «Банківська справа» ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана».

**Федосов В.М.**, д.е.н., професор, завідувач кафедри «Фінанси» ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана».

**Цугунян А.М.**, декан Кримського факультету Одеського інституту фінансів

**ISBN 966-7711-48-X**

© Національна академія природоохоронного та курортного будівництва

© Автори тез, 2008

нии благоприятных финансовых условиях, и, прежде всего, при достижении финансовой стабилизации. В этой ситуации инвестирование может быть рассмотрено как вложение инвесторов в корпоративные права, предусматривающие конвертацию, кредит, задолженности. Необходимо определить предельное значение инвестирования, которое может быть рассчитано с помощью потенциала инвестирования.

Необходимость осуществления антимонопольных мероприятий являются следующие направления концепции финансовой реструктуризации реструктурированных формирований. Для реализации данного направления структурные методы демополизации перерабатывающих предприятий предусматривают децентрализацию управления их отдельными хозяйственными единицами: раздел монопольных объединений, ликвидацию отдельных хозяйственных единиц монопольного типа.

Концепция обеспечения стратегии экономического роста обусловлена необходимостью обеспечения реализации стратегии экономического развития предприятий. В соответствии с теорией стратегического управления реализация основных целей финансово-экономического развития перерабатывающих предприятий в перспективе должна сопровождаться соответствующей структурной перестройкой, которая и составляет смысл финансовой реструктуризации.

Реструктуризация перерабатывающих предприятий во всех ее направлениях и формах представляет собой специальную отрасль стратегических структурных изменений, которые по уровню интенсивности разделяются на 3 основные группы — коренная реструктуризация — радикальные структурные изменения — умеренные структурные изменения. Какой бы ни был избран путь и метод финансовой реструктуризации, он всегда будет сопровождаться стратегическими направлениями экономического роста.

#### *Список литературы:*

1.Акимова И.А. Анализ пассивной и стратегической реструктуризации на крупных промышленных предприятиях Украины // Вестник Харьковского политехнического университета. — 2005. — №16. — С. 12-18.

2..Васильев В.В. Приватизация-2002. Стан та проблеми, перспективи. — К.: Ника, 2004. — 11 с.

3.Галасюк В., Галасюк В.В. Незалежна експертна оцінка як засіб забезпечення необхідного рівня ліквідності об'єктів застави. // Вісник НБУ. — 2001. — №7. — С. 51-54.

4..Дем'яненко С.К. Основні напрямки реструктуризації підприємств м'ясної промисловості України. // Економіка. — 2001. — №5 — С. 3-7.

5. Есипов В., Маховиков Г., Теренова В. Оценка бизнеса. — СПб.: Питер, 2006. — 416 с.

**Колодізєв О.М.**, к.е.н., доцент, Харківський національний економічний університет (ХНЕУ)

## АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ АКТИВІЗАЦІЇ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ ТА ЙОГО РИЗИКІВ

В умовах сьогодення банківська система України характеризується підвищенням активізації діяльності банків, зростанням присутності іноземного капіталу, розширенням та стабільністю ресурсної бази, нарощенням обсягів кредитування, зокрема іпотечного та споживчого. Однак, особливої уваги потребує споживче кредитування, оскільки, як зазначають світові рейтингові агентства [5], стрімке зростання обсягів споживчого кредитування супроводжується підвищеною ризиковістю, що може вплинути на стабільність банківської діяльності та її ефективність. Тому вирішення даної проблеми потребує докладнішого розгляду ситуації, що склалася, і свідчить про необхідність розробки рекомендацій для впровадження конкретних заходів щодо її нормалізації.

За даними статистики загальний обсяг кредитування в Україні протягом періоду з 2003 по 2007 роки збільшився в 17 разів. При цьому кредити, надані фізичним особам, зросли в 5 разів (табл. 1), а їх питома вага за досліджуваний період має стійку тенденцію до зростання. Це свідчить про соціальну спрямованість діяльності банків, яка підкріплюється зростанням довіри населення до банківської системи його доходів. Зокрема за досліджуваний період рівень середньої заробітної плати зріс майже в три рази [4], при чому зростання обсягів споживчого кредитування здійснювалось випереджаючими темпами порівняно із зростанням середньої заробітної плати.

Зростання обсягів споживчого кредитування потребує відповідного роту ресурсного забезпечення: так, за досліджуваний період вклади населення зросли в 5 разів, в тому числі і строкові вклади, і поки що повністю забезпечують споживчі кредити. Однак показники останніх

Таблиця 1. Окремі показники по банківській системі України [7]

Показник	2003	2004	2005	2006	2007
Кредити, надані фізичним особам, млн. грн.	8879	14599	33156	77755	153633
Кошти фізичних осіб, млн. грн.	32113	41207	72542	106078	163482
з них: строкові вклади фізичних осіб, млн. грн.	24861	33204	55257	81850	125625
Приріст проблемних кредитів (прострочених та сумнівних)	13,42	18,3	25,80	7,44	31,87
Середньомісячна заробітна плата, грн.	462	590	806	1041	1351

стрімко наближаються до обсягу вкладів населення, що може призвести до розбалансованості активів і пасивів за строками, тобто до проблем з ліквідністю. Ця проблема ускладнюється із збільшенням простроченої та сумнівної заборгованості, яка має місце протягом досліджуваного періоду.

Банківська конкуренція, яка із появою банків з іноземним капіталом стала більш жорсткою, має вирішальний вплив на діяльність самих банків, зокрема в сфері споживчого кредитування. Так, для отримання конкурентних переваг банки змушені йти на деякі спрощення в організації своєї роботи з надання банківських послуг, що зумовлює появу додаткових ризиків. В першу чергу це стосується процедури оформлення та видачі кредитів. Швидкість оформлення кредитів, яка пропонується багатьма банками (рекламні акції в супермаркетах: за одну годину, за десять хвилин та ін.), не дає можливості для якісної перевірки даних клієнта, а за відсутністю єдиного реєстру усіх позичальників ця процедура ускладнюється і призводить до зростання рівню ризику. Деякі банки спрощують пакет документів для отримання кредиту, що в свою чергу також може спричинити появу ризику неповернення кредиту, тому, що унеможливується об'єктивна оцінка фінансового стану позичальника та встановлення реальних джерел доходів для подальшого погашення кредиту.

Методика оцінки кредитоспроможності позичальника, яка використовується багатьма банками є недосконалою, особливої уваги з цієї позиції потребує скоринг. Таким чином, складається враження, що для банків важливішим є кількість, ніж якість послуг, що надаються ними. Тобто банки свідомо йдуть на збільшення ризику з метою збільшення своїх кредитних портфельів. Так, на ринку споживчого кредитування в Україні поступово зростає частка проблемних позик. За даними НБУ тільки за 9 останніх місяців 2007 року обсяги простроченого боргу зросли майже вдвічі, а в деяких регіонах країни кредитні установи працюють з ризиком 25-30%, у той час, як показники ризиків на розвинених ринках — Італії чи Франції — становлять від 1,2 до 1,5% [8].

Як свідчать проведені дослідження [2], зростання частки банків з іноземним капіталом сприяє зростанню кредитів в іноземній валюті, в тому числі і для фізичних осіб. Це є вигідним з позиції сплати відсотків, які завжди нижчі, ніж при кредитуванні у національній валюті. Однак, проблема полягає у тому, що позичальники отримуючи свій дохід в національній валюті і залишаються дуже вразливими до курсових коливань. В результаті це відображається на їх платоспроможності.

Таким чином, активне зростання кількості наданих споживчих кредитів за описаних вище умов проведення цієї процедури сприяє зростанню ризику неповернення кредитів, що свою чергу провокує збільшення рівнів ризику ліквідності, валютного та процентного ризиків.

Рішення цієї проблеми повинно відбуватися не тільки на рівні окремих банків за рахунок впровадження різних заходів, але й на макрорівні, на рівні Національного банку України, через вдосконалення законодавчо-нормативної бази. Так, протягом останнього часу удосконалено порядок формування резервів за кредитними операціями в іноземній валюті, яким підвищено розміри формування резервів під надані в іноземній валюті кредити, які не забезпечені відповідними джерелами доходів. Також внесено зміни до нормативних актів з метою зниження ризику щодо операцій із пов'язаними особами банку, згідно з якими базою для розрахунку відповідних економічних нормативів є статутний капітал банку як більш реальний. В подальшому НБУ планує включити до нормативної бази положення, згідно з яким кредити можуть надаватися лише за наявності інформації в бюро кредитних історій про позичальника [5].

У відповідності із досліджуваними проблемами і враховуючи думки та пропозиції багатьох авторів [1, 3, 6] до напрямів мінімізації існуючих ризиків, пов'язаних із швидким зростанням обсягів споживчого кредитування, пропонуються узагальнені рекомендації щодо їх вирішення:

1) розробити певні механізми, які б не дозволяли банкам кредитувати фізичних осіб без наявності інформації про їх доходи і сприяли зменшенню обсягів тіньової економіки;

2) оприлюднювати інформацію про дані рейтингових оцінок банків за результатами проведення аудиту та інспектувань, що дозволить забезпечити більш зважений підхід банків відповідно до допустимого рівня ризиків в процесі надання кредитів;

3) здійснювати моніторинг збалансованості за строками залучених депозитів і наданих кредитів фізичним особам у розрізі валют;

4) вдосконалити методику оцінки платоспроможності позичальників — фізичних осіб, зокрема скорингових моделей, які б давали можливість об'єктивно оцінювати надійність позичальника з врахуванням зрушень в економіці;

5) створити систему стимулів щодо робіт банків і позичальників з кредитними бюро, використовувати їх інформацію в процесі оцінки ризиків за кредитними операціями;

6) забезпечити підвищення ефективності функціонування єдиної інформаційної системи «Реєстр позичальників» (своєчасне внесення банками у повному обсязі інформації щодо недобросовісних позичальників, у тому числі фізичних осіб; зобов'язати усі банки приймати участь у ЄІС та своєчасно надавати необхідну інформацію);

7) впровадити практику надання бланкових кредитів лише тим фізичним особам, які мають позитивну кредитну історію, тобто які раніше брали в банках позички і своєчасно їх повертали без порушень умов укладених договорів.

Запропоновані автором рекомендації покликані сприяти формуванню багаторівневої системи ефективної співпраці учасників кредитного процесу, встановленню характеру партнерських відносин з населенням і спрямовані на зменшення ризиків у сегменті споживчого кредитування та подальшої стабілізації роботи вітчизняних банків.

#### *Список літератури:*

1. Даниленко А., Шелудько Н. Тенденції та наслідки активізації споживчого кредитування в Україні. // Вісник НБУ. — 2006. — №5. — С. 36-39.

2. Кузнецова А., Другов О., Рисін В. Оцінка впливу іноземного капіталу на функціонування банківської системи. // Вісник НБУ. — 2007. — №1. — С. 24-27.

3. Зінченко В., Карчева Г. Підвищення ефективності управління ризиками в умовах активізації споживчого кредитування. // Вісник НБУ. — 2007. — №10. — С. 7-10.

4. Динаміка середньомісячної заробітної плати по регіонах у 1995-2007 роках // <http://ukrstat.gov.ua>

5. Крохмалюк Д. Банківська наука й аналіз економічних процесів в Україні // Вісник НБУ. — 2007. — №1. — С. 36.

6. Крупка М., Скаско О. Тенденції та проблеми формування ринку кредитних послуг в Україні. // Вісник НБУ. — 2007. — №11. — С. 31-33.

7. Основні показники діяльності банків України // <http://bank.gov.ua>

8. Ставки на ринку споживчого кредитування зростають? // <http://ubr.ua/news/id/37/index.html>

**Колодізева Т.О.**, к.е.н., доцент, ХНЕУ

### ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЛОГІСТИКИ ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА ЗАГАЛЬНОГО ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В умовах поступового впровадження логістики в господарську діяльність підприємств та організацій актуалізуються інтеграційні процеси двох важливих сфер діяльності підприємства — фінансів і логістики. Логістика, як звісно, є інструментом оптимізації як матеріальних, так і генерованих ними фінансових потоків підприємства. Тобто, можна стверджувати про необхідність впровадження і розвитку логістики фінансових потоків суб'єктів господарювання. З іншого боку, логістика на підприємстві потребує певного обсягу фінансових ресурсів, які в своїй сукупності повинні сформувати на даному підприємстві бюджет логістики. В цьому сенсі актуальним є розвиток фінансів логістики.

Теоретичні і практичні аспекти бюджетного планування логістичних витрат досліджувались як західними, так і вітчизняними, і російськими вченими. Це, насамперед, Бауерсокс і Клосс, Сток Дж, Ламберт, Крикавський Є.В., Міротін Л.Б., Ташбаєв І.Е. та ін. [1-4]. Бюджетне планування логістики є, з одного боку, частиною стратегічного планування логістики на підприємстві, з іншого — частиною системи загального фінансового планування. Так, для формування бюджету логістики в процесі розробки логістичного стратегічного плану використовуються дані про обсяги витрати на проведення логістичного аналізу, про порогові ставки прибутку корпорації, про наявність капіталу для фінансування активів логістики [2]. Одним з завдань системи загального фінансового планування є здійснення фінансового контролю за всіма сторонами діяльності підприємства, у тому числі — і за логістичною діяльністю.

Розглянемо теоретичні і практичні аспекти бюджетного планування логістики суб'єктів господарювання в Україні.

## СОДЕРЖАНИЕ

	стр
<i>Поддєрьогін А.М.</i> Менеджмент прибутку суб'єктів господарювання.....	3
<i>Бережная И.В.</i> Некоторые аспекты развития инвестиционной деятельности в крымском регионе.....	4
<i>Білик М.Д.</i> Постановка бюджетування в акціонерних товариствах.....	4
<i>Воробйов Ю.М.</i> Бюджет України та його вплив на зростання добробуту населення.....	9
<i>Грушко В.І., Чумаченко О.Г.</i> Страхування фінансових ризиків підприємства.....	10
<i>Дзюблюк О.В.</i> Стратегічні напрями розвитку банківської системи України у постстабілізаційний період.....	11
<i>Ніколаєв В.П.</i> Проблеми фінансування і ефективності державних соціально-економічних програм.....	12
<i>Примостка Л.О.</i> Розвиток банків України: сучасні тенденції та перспективи.....	14
<i>Бондарь А.П.</i> Проблемы и перспективы рынка ипотечного кредитования в Украине.....	16
<i>Боровский В.Н., Боровская Л.В.</i> Анализ направлений инвестиционной деятельности кредитных организаций.....	17
<i>Боронос В.Г.</i> Фінансово-інвестиційні моделі забезпечення ресурсами еколого-збалансованого розвитку.....	19
<i>Бублик М.І., Грибик І.І., Коропецька Т.О.</i> Екологічне страхування як альтернативне джерело компенсації збитків від надзвичайних ситуацій.....	20
<i>Бублик М.І., Проскуріна С.В.</i> Розширення ринку страхових послуг на базі страхування від надзвичайних ситуацій техногенного характеру в Україні та світі.....	22
<i>Бугаєва Т.Н.</i> Состояние реформирования аграрных предприятий в АР Крым.....	24
<i>Васильчишин О.Б.</i> Банківська конкуренція на ринку депозитних ресурсів.....	25
<i>Вишивана Б.М.</i> Теоретичні аспекти інвестиційної діяльності в умовах розвитку ринкових відносин.....	27
<i>Воробйова О.І.</i> Розвиток ринку цінних паперів в Україні.....	29
<i>Гаврилюк Н.П.</i> Учет финансовой стратегии страхования в сфере туристического предпринимательства.....	30
<i>Землячов С.В.</i> Роль ресурсної бази банків.....	31
<i>Климчук С.В.</i> Концепция финансовой реструктуризации предприятий сферы пищевой переработки.....	33
<i>Колодізєв О.М.</i> Аналіз проблем активізації споживчого кредитування та його ризиків....	34
<i>Колодізєва Т.О.</i> Фінансове планування логістики як невід'ємна частина загального фінансового планування вітчизняних суб'єктів господарювання.....	36
<i>Кремень О.І.</i> Співвідношення понять «ліквідність» і «платоспроможність» у фінансовому аналізі підприємства.....	38
<i>Лазенко І.М.</i> До ролі житлових кооперативів у подоланні житлової кризи.....	40
<i>Лебедев К.А.</i> Совершенствование финансовых инструментов развития инновационной деятельности в зернопродуктовом подкомплексе.....	41
<i>Михайлов А.Н.</i> Перспективы членства Украины в ВТО.....	43
<i>Пожарицкая И.М.</i> Роль государственного финансового аудита в управлении публичными финансами.....	44
<i>Прусський О.С.</i> Теоретичне підґрунтя функцій комерційних банків на валютному ринку.....	45
<i>Пуховкіна М.Ф.</i> Регулювання банківської діяльності, нагляд та угода Базель II.....	47
<i>Рогатенюк Э.В.</i> Подходы к структурированию финансового механизма.....	48

Наукове видання

ФІНАНСИ, ГРОШОВИЙ ОБІГ І КРЕДИТ  
У ЗРОСТАННІ ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ  
науково-практичної конференції

16-18 травня 2008 року

Редактор: *Корнейчук І.В.*

Коректор: *Марущак О.І.*

Комп'ютерна верстка: *Блажевич О.Г.*

Підписано до друку 05.05.08. Формат 60 × 84 1/8.

Друк офсетний. Гарнітура шкільна.

Умов. друк. арк. 12,3. Умов. вид. арк. 12,0. Наклад 100 прим.

Поліграфічне виконання:

ПП «Арти-ЮК», вул. Дзюбанова, 3,

м. Сімферополь, Україна, 95000

тел. 8 (0652) 25-13-45